

**ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ»** – закон, що регулює суспільні відносини, які виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, прав та обов’язків фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, а також визначає компетенцію державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері освіти.

У ньому визначено, що освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об’єднаного спільними цінностями і культурою, та держави. Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

У новій редакції закон прийнятий Верховною Радою України 5 вересня 2017 р. (попередній варіант датувався 23 травня 1991 р.). Містить 12 розділів, 84 статті. У першому розділі розкриваються: основні терміни та їх визначення; законодавство України про освіту; право на освіту; забезпечення права на безоплатну освіту; державна політика у сфері освіти; засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності; мова освіти; види освіти; форми здобуття освіти.

Другий розділ присвячений системі освіти, яку складають: дошкільна освіта; повна загальна середня освіта; позашкільна освіта; спеціалізована освіта; професійна (професійно-технічна) освіта; фахова передвища освіта; вища освіта; освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта. У ньому відображені рівні освіти у відповідності до Національної рамки кваліфікацій.

У третьому розділі розкриваються: організаційно-правовий статус, автономія, наглядова (підкувальна) рада, прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти; управління закладом освіти; права і обов'язки засновника закладу освіти, його керівника; колегіальні органи управління закладів освіти; громадське самоврядування в закладі освіти; особливості відносин між закладами освіти та політичними партіями (об'єднаннями) і релігійними організаціями.

Четвертий розділ присвячений: стандартам освіти; освітнім програмам; кваліфікаціям; рамкам кваліфікацій; рівням Національної рамки кваліфікацій; Національній системі кваліфікацій; Національному агентству кваліфікацій; професійним стандартам; документам про освіту.

У п'ятому розділі розкриваються: система забезпечення якості освіти; академічна доброчесність; ліцензування освітньої діяльності; акредитація освітньої програми; інституційний аудит; інституційна акредитація; зовнішнє незалежне оцінювання; моніторинг якості освіти; громадська акредитація закладу освіти; атестація педагогічних працівників; сертифікація педагогічних працівників.

Шостий розділ присвячений: категоріям учасників освітнього процесу; правам та обов'язкам здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу; державним гарантіям здобувачам освіти, педагогічним і науково-педагогічним працівникам.

У шостому розділі розкриваються: вимоги до освіти та професійної кваліфікації педагогічного працівника закладу освіти; професійний розвиток, підвищення кваліфікації, робочий час та оплата праці педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Восьмий розділ присвячений: органам управління у сфері освіти; повноваженням Кабінету Міністрів України, центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, органів місцевого самоврядування, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів із забезпечення якості освіти, державних

органів, до сфери управління яких належать заклади освіти; відкритості органів управління, державному нагляду (контролю), громадському самоврядуванню, державно-громадському управлінню, громадському нагляду (контролю) у сфері освіти; освітній статистиці; інституту освітнього омбудсмена.

У дев'ятому розділі розкриваються інфраструктура освіти до якої входить: єдина державна електронна база з питань освіти; наукове і методичне забезпечення освіти; психологічна служба та соціально-педагогічний патронаж у системі освіти; організація медичного обслуговування в системі освіти.

Десятий розділ присвячений: фінансуванню системи освіти; фінансово-господарській діяльності закладів освіти, а також установ, організацій, підприємств системи освіти; державно-приватному партнерству у сфері освіти і науки.

У одинадцятому розділі розкриваються: міжнародне співробітництво у системі освіти; участь у міжнародних дослідженнях якості освіти; міжнародна академічна мобільність.

Дванадцятий розділ присвячений прикінцевим та перехідним положенням.

*Лит.:* 1. Закон України «Про освіту». (2017, вересня 29). Відомості Верховної Ради України, № 38-39, С.5.

*В.М. Піддячий*